

Kan god forskning vara obegriplig?

I SNART ETT ÅR har det stormat kring Eva Lundgren, professor i sociologi, särskilt kvinnoforskning, vid Uppsala universitet. Hon har väckt uppmärksamhet med bisarra uttalanden om rituella barnamord. (I detta avseende förefaller hon vara Sveriges motsvarighet till Harvard-professorn John Mack, som hävdade att många människor blivit kidnappade av utomjordingar.)

Huruvida Lundgrens forskning är bra eller inte har varit av mer långvarigt intresse. Uppsala universitet tillsatte en granskningsgrupp bestående av Margareta Hallberg, vetenskapsteoretiker, och Jörgen Hermansson, statsvetare. De levererade en rapport som kortfattat gick ut på att Lundgren förhållit sig okritisk till sina källor och att hon dragit alltför långtgående slutsatser från dem.

En mycket omfattande debatt har följt på denna kritik. Lundgren och hennes akademiska tillskyndare har försvarat sig med att granskarna saknar tillräcklig kompetens eftersom de tillhör en annan forskningstradition (DN Debatt 2005-12-14). Lundgrens forskning sägs vara herme-

neutisk, medan granskningen ”till övervägande del [sker] utifrån en annan forskningstradition, som ligger närmare den positivistiska”. Vidare heter det: ”Det blir också tydligt i granskningsrapporten att det granskarna gör, handlar om en tolkning, en tolkning som inte är mera sann, perspektivlös eller neutral. Den sker bara utifrån andra referensramar och en annan förförståelse.” Eftersom allt ju ändå är tolkning, verkar Lundgrens försvarare mena, behöver vi inte ta kritiken på allvar.

Argumentet är besynnerligt. Dels duger det inte att avfärda kritik genom att peka på kritikerns förmodade brist på kompetens. Även om kritikern vore inkompetent bör kritiken bemötas sakligt.

Dels tyder det på oroväckande isolering att forskare tillhöriga en viss tradition vägrar att ta emot kritik utifrån. Såvitt *Folkvett* kan se får inte forskningstraditioner vara obegripliga för varandra. Forskning måste kunna förstås, kommuniceras och kritiseras, även av dem som inte tillhör samma forskningstradition. Att forskning är genomskinlig är i själva verket en förutsättning för att den överhuvudtaget ska vara meningsfull. ✍